

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND

Hattfjelldal

16. september 1994

Ingen som kommer hit til Hattfjelldal kan la være å bli slått av den vakre naturen - oppover fra Mosjøen - gjennom tette skoger - til landskapet åpner seg her oppe i li og fjell.

Hattfjelldal er typisk norsk. Den som kommer hit ser at vi lever og arbeider under andre forhold i Norge enn andre steder i Europa. Det kan være langt mellom folk - det kan gå flere mil til nærmeste tettsted. Vi dyrker jorda i et kaldt klima. Her lever folk av hva vi får ut av naturen - av havet, av fjellet, av jorda og av skogen.

Arbeiderpartiet har vært drivkraften i norsk distriktpolitikk. Vi legger vekt på at det vi skaper skal fordeles rettferdig i hele vårt langstrakte land. Folk skal ha likeverdige livsvilkår uansett hvor de bor i landet. Slik vil vi - og slik skal vi - fortsatt ha det.

Jeg vil slå dette fast med en gang - for den politiske diskusjon som preger tiden fram mot folkeavstemningen handler om hva som er best for landet. Det står om hva som vil gi størst trygghet for arbeid og inntekt og hva som er det riktige valget for framtiden.

Når vi anbefaler å si ja til norsk medlemskap i EU, så er det fordi vi føler oss sikre i én sak: Det er ja som er best for landets økonomi. Vi får det bedre som medlemmer enn utenfor. Vi har en fått en god avtale for hele landet - den er god for trygge bosettinger, for arbeid og for rettferdig fordeling.

Vi har stått på - og fått EU-landene til å rydde takhøyde for Norge og norsk virkelighet. Det er ja som gir Norge størst innflytelse i det samarbeid som vil forme hele Europas framtid. Derfor er det ja som er det trygge valget.

Det er 73 dager igjen til folkeavstemningen. Alle her vet hva mitt svar er. Men den 28. november teller ikke min stemme mer enn din. Da må vi alle ta ansvar for å velge - med hånden på hjertet - det vi innerst inne mener er best for landet og kommende generasjoner.

Jeg er glad for denne anledningen til å dele med dere hvorfor Regjeringen anbefaler et ja. Vi gjør det på grunnlag av hva vi mener er best for Norge i et nytt Europa - og vi gjør det etter å ha fått på plass en avtale som tar vare på norske interesser.

Jeg pleier å gi dem mye rett - de som sier at vi ikke forhandlet om det aller viktigste. Nei - selve tanken om at vi trenger forpliktende samarbeid mellom Europas land, den slutter vi oss til. For det er jo dette som er vår tids store utfordring - å sikre at Europa kan leve i fred - og at alle landene - også Norge - kan samarbeide og løse oppgaver sammen.

Det var akkurat det Oddvar Nordli la vekt på, da Arbeiderpartiet møttes utenfor Hamar for 14 dager siden - at for ham var det viktigste at 16

demokratiske land i Europa kunne inngå et nært samarbeid, og at samarbeidet ville gjøre krig umulig i vår del av verden.

Hovedtrekkene i det samarbeidet - det kunne vi si ja til - ikke motstrebende, men positivt. Det er jo dette vi ønsker.

Men det var noe vi måtte ha sikkerhet for - og det var å sikre respekt for norske særtrekk. Vi måtte rydde vei for at vi kan utnytte våre ressurser slik vi alltid har gjort - og at vi kan gi støtte til arbeid og bosetting i distriktene. Uten respekt for hele Norges interesser kunne vi ikke sagt ja, selv om det ville ha vært mange gode grunner til å bli med. Slik føler i allefall jeg det.

Ved å studere vår geografi og vår distriktspolitikk har EU-landene forstått hvorfor vi legger så stor vekt på en spesiell innsats for hele Nord-Norge og for distriktene i Sør-Norge. Ser vi Norge under ett, så er det likevel våre fire nordligste fylker som skiller seg mest fra forholdene lenger sør i Europa.

Alle EU-land har som Norge en distriktspolitikk. Vi kan fortsette med hovedtrekkene i den politikken vi har utviklet, med støtte til investeringer, utvikling og andre tiltak overfor kommuner og bedrifter.

Så har EU-landene også opprettet en felles pott i EU-kassa til tiltak i distriktene. Dette har de gjort fordi stadig fler er urolige for sentralisering. Derfor brukes det store summer på å støtte utviklingen av livskraftige distrikter i EU-landene.

Først la EU opptil å plassere de fire nordligste fylkene våre likt med de vanskeligst stilte utkantene i EU-landene. Men det ville ikke vært nok når vi ser på de spesielle utfordringene Nord-Norge står overfor. Vi fikk forståelse for en helt ny kategori for områder som har lav og spredt bosetting - og i denne gruppen kommer Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Om Norge blir med i EU, vil disse fylkene få midler direkte fra EU's fond - til sammen over 3 milliarder kroner i tidsrommet 1995-1999. I tillegg vil det bli brukt betydelige norske midler. Her blir det altså snakk om et bredt samarbeid mellom EU, norske myndigheter, regionale myndigheter og næringslivet i Nord-Norge.

Vi vet ikke i dag om det blir ja eller nei 28. november. Men om det blir ja må vi være klare til å dra nytte av de fordelene som åpner seg fra årsskiftet. Derfor har Regjeringen, fylkene og interesserte i den nordlige landsdelen allerede begynt å se på hvilke konkrete programmer som kan være aktuelle. Vi ser først på strategier for et bredt utviklingsprogram. Dette skal være ferdig før folkeavstemningen. Så går vi i gang med konkrete prosjekter dersom svaret blir ja 28. november.

Det neste område jeg vil nevne er landbruk. La meg først si noe veldig direkte - for i debatten får vi høre så mye rart:

- Fortsatt skal det drives lønnsomt jordbruk i hele landet.
- Fortsatt skal det gis betydelig støtte.
- Fortsatt skal det legges særlig vekt distriktsjordbruket.

Ennå er det noe igjen før hovedelementene i støtteordningene faller på plass. Men dette må ikke overskygge det som er grunnleggende: Vi har fått på plass prinsippene for støtte til jordbruket i Norge - og vi har fått avklart hvilke områder som faller inn under begrepet nordlig landbruk.

For dere i Hatfjelldal betyr det at om det blir ja, så vil jordbruket det ikke blir store forandringer. Forandringer vil komme i norsk landbruk enten det blir ja eller nei, men jeg tror vi trygt kan si: Et ja gir en sterkere norsk økonomi - og det blir større trygghet enn med nei, også for landbruket.

Det vi gjorde i forhandlingene var å skape nye EU-regler skreddersydd for vårt land. Vi skal ha egne støtteordninger for landbruket i store deler av landet fra Finnmark i Nord - helt ned til Sørlandet i Sør. Det betyr at vi kan gi nasjonal støtte opp til dagens nivå. Jeg gjentar det: nasjonal støtte opp til dagens nivå.

Ellers følger EU-avtalen hovedtrekkene i den landbrukspolitikken Stortinget alt har sluttet seg til:

- Det skal drives jordbruk i hele landet.
- Vi setter distriktsjordbruket i fokus.
- Det skal legges mer vekt på miljøet.
- Det skal satses mer på bygdeutvikling og næringsutvikling for å sikre varierte og trygge arbeidsplasser i bygde-Norge.
- Og det skal legges til rette for lavere kostnader i landbruket.

Det siste er vi helt nødt til å få til. Til neste år er Sverige nede på EUs matvarepriser. Klarere vi ikke å redusere kostnadene, blir det bare enda flere bilvogner å se på den andre siden av Kruttjellet med billig kjøtt.

Fra 1. januar skal vi legge EU-priser til grunn. Det vil forbrukerne merke i form av billigere mat. Og det vil bøndene merke positivt i form av bl.a. billigere kraftfor og såkorn.

Men så er det klart at EU-priser vil bety at prisene på bondens produkter går ned. Alle ser at det ikke er rimelig at han skal ta en slik byrde fra en dag til en annen. Ingen kan leve med plutselige store kutt i inntekten.

Men slik skal det heller ikke bli. Det skal gis kompensasjon for prisfallet. Og de støtteordningene som skal endres - de vil bli endret gradvis. Med vilje til solidaritet - og en solid økonomi, ikke minst dette siste er viktig, en solid økonomi - så skal vi ta det løftet slik at landbruket får tilpasset seg nye priser på en skikkelig måte.

Og så er det ikke slik at norske bønder bare må stole på staten for å drive jorda. Tvert om. Bøndene er selvstendige næringsdrivende og inntekten avhenger av driften på gården. Norske bønder er de best utdannede i Europa. De kan sitt fag. Med EØS-avtalen fikk vi åpning for tollfri eksport av en rekke produkter. I dag blir det solgt norske moreller i London, og norske jordbær i Paris til meget bra priser. Dette bør bare være en begynnelse. Jeg er sikker på at vi kan selge mye mer av rene, norske jordbruksprodukter.

I Haugesund på tirsdag var det en som spurte om jeg sto ved påstanden om at bondeorganisasjonene svartmaler. - Ja, sa jeg, bondeorganisasjonene svartmaler. Ved hvert eneste landbruksoppgjør siden 1986 har vi fått høre at det ville gå nedennom og hjem med norsk landbruk. Men det er jo ikke det bildet jeg møter når jeg besøker bruk rundt om i landet. Der er det en helt annen holdning. Se på hvordan det går med innkjøp og investeringer i landbruket - se dere om i Hattfjelldal - vitner det om at vi står ved kanten av stupet?

Nei - jeg tror norske bønder innerst inne vet at Arbeiderpartiet tar vare på landbruket vårt. Vi har stått som garantisten for et levende distrikts-jordbruk i Norge. Jeg tror at dere vet det - og at bondeorganisasjonene vet det. Men vi kan ikke leve i fortiden. Var det så greitt i norsk landbruk da foreldregenerasjonen drev? Eller har norsk landbruk grunn til å stå med rak rygg?

Vi har forhandlet en avtale med kvoter for de fleste produksjonene. Kvotene tilsvarer i hovedsak dagens produksjon. Tilsier det at vi planlegger nedbygging av norsk landbruk? Nei - vi har i avtalen en kvote ammekyr - altså kyr til kjøttproduksjon - på 50.000 dyr, mens vi i dag har under 15.000. Og melkekquotene ligger også over det som gjelder i dag.

Så la meg være ganske direkte: Den avtalen vi har med EU betyr at vi kan videreføre landbrukspolitikken med særlig vekt på distriktene. Det står nå svart på hvitt at støtten kan holdes på dagens nivå. I praksis vil det ikke være Kommisjonen i Brussel som vil avgjøre disse overføringene, men det vi vedtar i Norge - på bakgrunn av hva vi har råd til og politisk flertall for.

Ser vi mot kysten, så vet jeg at mange i Kyst-Norge er skeptiske, og at fiskernes organisasjoner vender tommelen ned. Men dere - jeg kjøper rett og slett ikke den holdningen. Jeg gjør ikke det etter å ha vært med på å kjempe fram en avtale som tar så godt vare på Kyst-Norges interesser. Hva ble resultatet?

Vi har fått traktatfestet vår rett til fiskeressursene. Det betyr på godt norsk at det som er vårt - det er vårt. Det kan ingen ta fra oss uten at vi godtar det. Og det gjør vi ikke. Det betyr at over 95% av fisken nord for Stadt tilhører Norge - også i framtiden. Ingen nye fartøyer fra EU-land får kvoter. Så enkelt er det. Vi fått gjennomslag for at det er vår forvaltning som skal gjelde i nordlige farvann. Egentlig var ikke det noen stor innrømmelse fra EUs side. For vi har vist at vår forvaltning virker.

I lys av dette må jeg si det er forstemmende at norske politikere som mange lytter til i EU-saken, ikke holder seg for gode til å reise langs kysten og spre frykt om at EU-landene, med flertallsvedtak, kan skalte og valte med våre ressurser.

Det vi gjør er å sitere avtalen og peke på at våre eierandeler, bestand for bestand, er nedfelt i traktaten. Alle som kan litt om EU vet at traktater ikke kan endres hvis ikke alle er enige. Hva får vi høre da? Jo, at det ikke betyr noe fordi EU har noe som heter en felles fiskeripolitikk, så da kan de bare bestemme å ta fra oss det som er vårt. Det der er ikke bare svartmaling - men mere til. Det er sannelig ikke rart at Jan Henry til slutt må si det som det er: Dette er fusk.

Så vil jeg kort nevne en annen del av fiskeløsningen som kan bli svært viktig: Nå har vi endelig fått den tollfrie markedsadgangen for fisk til det store europeiske markedet vi har ventet på i så mange år. Sier vi ja, forsvinner tollene om under fire måneder. Det vil kunne gi tusenvis av nye arbeidsplasser langs kysten - og de jobbene trenger vi.

Jeg har møtt mange i fiskeri-Norge som har investeringsplanene klare om det blir ja. Men jeg har ikke møtt noen som ligger klar i startgropa dersom det blir nei. Verken i fiskerinæringen eller i andre næringer.

Så rommer havet også en annen verdi som Nord-Norge vil komme til å få glede av i årene som kommer - olje- og gass. Her kan jeg være kort. Oljen og gassen er og forblir vår - ingen stiller spørsmål om det.

Med dette i boks - med denne forhandlingsløsningen - så kunne Regjeringen si et endelig ja. Vi har fått sikkerhet for at hele Norges interesser er tatt vel vare på. Derfor kan vi også anbefale dere å si ja.

Så er det mange områder vi ikke har forhandlet om - rett og slett fordi det ikke har noe med EU-samarbeidet å gjøre. Ett spørsmål går ofte igjen - særlig hos dem som er i tvil: Hva med velferdsstaten - har dere forhandlet om den? Nei - og dette gjentar jeg gjerne: Den norske velferdsstaten bestemmer vi over selv. EU legger seg ikke opp i den. Hvert land bestemmer over trygde og pensjoner - over sykehus, skole og barnehageplasser. Det er to viktige forhold som avgjør velferdspolitikken: Hva vi har råd til - og hva vi bestemmer oss for. Hverken mer eller mindre.

Det er nødvendig å si dette - for i EU-debatten er det de som sier at EU legger seg bort i alt mulig - at samarbeidet mellom land i Europa vil ødelegge skolen og barnehagene - som truer med folkehelsen og fri flyt av skadedyr - ja en meningsmåling viste jo også at mange tror det er takk og farvel til flagget, kongehuset og 17.mai!

Jeg har truffet mange mennesker de siste ukene. Det har slått meg hvordan det har lyktes nei-siden å skremme mange til et nei - til å la frykt og feilinformasjon styre holdningene. En uføretrygdet jeg traff trodde han ville få halv pensjon fra 1. januar hvis vi ble medlem. I et dokument fra Norsk Lærerlag står det at det medlemsskapet koster kommer til å gå ut over velferden. Vi er til og med blitt fortalt at narkotika skal bli lovlig!

Vi har mye godt folkevett i vårt land. Jeg vil spørre dere: Er dette troverdig? Er de slik de landene som vi alltid har regnet som våre nærmeste og beste naboer? Vil de seg selv noe så vondt? Hvordan kan land etter land søke medlemskap i en slik elendighet? Er det sannsynlig at land som Polen, Tsjekkia og Ungarn søker medlemskap i EU for å opphøre som selvstendige nasjoner - etter at de endelig er kvitt diktaturet?

Nei, det blir for drøyt. Vi må ikke glemme utgangspunktet: EU-samarbeidet er blitt til for at landene skal finne løsninger på områder der de alene kommer til kort. Vi må se på EU som tilleggsdemokrati. I det store og det hele vil vi fortsette med det vi gjør her hjemme. Men også vi får faktisk noe ekstra ved å forene krefter med andre land.

Ta utgangspunkt i Hattfjelldal. Kommunen tar seg av barnehager, skoler og sykehjem. Nordland fylke steller med sykehus, veier og skole. Og Stortinget vedtar lover som gjelder i hele landet - det handler om smått og stort.

Det betyr for eksempel at dette med allemannsretten som jeg vet dere er opptatt av her - den består - det har ikke noe som helst med EU å gjøre. Regler for ferdsel med scooter og andre kjøretøyer i utmarken - det avgjør vi selv. Og samenes spesielle rettigheter, de er slått fast - de skal respekteres.

Alt dette er vel og bra. Men det vi bestemmer i Norge rekker ikke lenger enn til grensestolpen mot Sverige, like her borte. Og så møter vi utfordringer på rekke og rad der ute - i Europa - miljøet som ikke kjenner landegrenser, kapital som flyttes fra land til land.

Det er her EU-samarbeidet er en sjanse vi bør gripe - nå når vi har fått gode løsninger for naturressursene våre og grønt lys for en aktiv distriktpolitikk. Når jeg sier ja, handler det om fred og sikkerhet - arbeid og trygg økonomi - om miljøet vårt - om full medbestemmelse og et samlet Norden.

Full deltakelse i europeisk samarbeid er best for Norges sikkerhet. Nå er den kalde krigen over. Men det betyr ikke at vi har en garanti for framtiden. Demokratiet har vunnet fram i Russland. Russland er fortsatt Europas største militærmakt. Vi har ikke lov til å lukke øynene for at det knytter seg usikkerhet til utviklingen.

Som naboland må vi tenke sikkerhet i et langt perspektiv, vi må holde åpent for at situasjonen kan forandre seg. Vi står sterkere om Russland ser på forholdet til Norge også som et møte med et samarbeidende europeisk fellesskap. NATO er fortsatt veldig viktig. Men for vår sikkerhet er det tryggest at Norge også er med når europeiske land søker felles svar på felles utfordringer. Det handler om solidaritet. Våre utfordringer må også tas på alvor av andre.

I dag handler fred og sikkerhet ikke bare om fly og kanoner. Det handler også om å knytte landene tettere sammen, skape mer gjensidig tillit og

løse felles problemer slik at krig blir umulig og utenkelig. Men dette krever vilje til samarbeid og det koster ofte mer penger enn vi kan make alene.

Se på forholdene i Nord og det vi oppdaget da jernteppet gikk opp. Vi kjente til miljøtruslene fra nikkilverkets svovelutslipp. Men så oppdaget vi i tillegg en formidabel søppelplass for atomavfall rett over grensen. Atomkraftverket på Kola er også en kilde til uro. Det kraftverket ville aldri vært tillatt i vestlige land. Sannsynligheten for ulykker er mye større enn for andre atomkraftverk.

Det er russernes ansvar å rydde opp. Men med alle de problemene Russland sliter med, kan vi ikke sitte med hendene i fanget og vente. Det har vi ikke tid til.

I juni undertegnet Russland og EU en omfattende samarbeidsavtale. Men er det ikke unaturlig at det nye Russland samarbeider med Vest-Europa uten at Norge er med - vi som har felles grense i Nord?

Noen kan selvsagt mene at andre får tale vår sak når EU-landene møtes og tar ansvar sammen. Jeg mener det er en dårlig idé. Nå skal EU-landene bruke milliarder på å støtte ombygging av Tsjernobyl. Det er bra. Men hva med Kola-anlegget? Poenget er: Vi får ikke oppmerksomhet om det vi er opptatt av om vi ikke er med!

Å velge å være med er å si fra om at vi vil ha medbestemmelse og merinnflytelse over vår egen framtid. Det er et klart uttrykk for vår selvråderett - å vise flagget der Europas land møtes. Det er å si fra om at Norge hører med i det samarbeidet der framtiden formes.

Det er EU-samarbeidet som kan skape ressursene, evnen og viljen til å trygge fred og sikkerhet i Europa. NATO ønsker at EU tar større ansvar. Skal vi da vike unna? Skal vi overlate stadig mer av Europas sikkerhetspolitikk til andre, vi med vårt naboforhold og felles grense med Russland og med de muligheter som ligger i Barentsregionen?

I denne uken møtes representanter for regjeringene og fylkene i nordiske land og flere andre, bl.a. EU i Tromsø. De møtes i innen rammen av Barentsregionen - dette samarbeidet i Nord som vi fikk til fra norsk side etter den kalde krigens slutt.

Det vi har gjort er å sette det nordligste Europa i fokus. Vi har fått oppmerksomhet om det som for mange utenfor Norge var Europas glemte hjørne. Vi viser hvordan Nord-Norge kan bli et viktig bindeledd i øst-vest-utviklingen - vi bygger fredsbroer i det nye Europa.

Dagens demokratisk valgte ledere i Russland ser dette. Derfor sier utenriksminister Kosyrev at Barentssamarbeidet kan bli et vindu mot Europa og EU. Ja, han sier at det vil bli økt aktivitet fra EU-landenes side om Norge, Sverige og Finland blir medlemmer.

Kosyrev har helt rett. Som medlem av EU vil Norge være pådriver for å få både oppmerksomhet og ressurser til Barentsregionen. Vi har brukt omlag 200 millioner på støtte til Nord-Vest-Russland. Nå bevilger vi 26 millioner

til Barentssamarbeidet i 1995. Men selvfølgelig er behovene mye større - Barentsrådet har lagt fram en handlingsplan med tiltak for over 150 millioner kroner over fem år.

Om Sverige og Finland går med - og ikke vi - må vi regne med at innsatsen i Barentsregionen vil trekke mot de områdene som er knyttet til EU. Men om vi går med, kan vi på en helt annen måte trekke felles ressurser med - ja vi vil kunne kanalisere hundrevis av millioner kroner til tiltak i Barentssamarbeidet. Den sjansen bør vi ikke la gå fra oss.

**

Trygghet for framtiden handler også om en solid økonomi og trygge jobber. Ikke noe kan erstatte vår egen innsats for å sikre en sunn norsk økonomi. Men vi kan innrette oss slik at jobben blir enklere. Det gjør vi hvis landene i Europa trekker mer i samme retning og ikke motarbeider hverandre.

Det vi i Norge har gjort de siste årene har gitt resultater. Rentene er lave, prisene stiger lite, ledigheten er nesten lavest i Europa og på vei nedover. Men skal vi få større trygghet for arbeid og inntekt i Norge, må også andre land trekke i samme retning. Det er det EU-samarbeidet legger opp til.

Europa er vårt viktigste marked utenfor Norge. Derfor er vi så avhengige av at det finnes spilleregler for handel mellom landene. Det er en fordel for Norge å vite at de standarder de har på sine produkter er godkjent og i bruk i hele Europa. Og det er trygt å vite at andre land ikke kan lage sine egne standarder i den hensikt å holde Norge ute fra markedet.

I snart ett år har Norge gjennom EØS-avtalen vært en del av det som kalles EUs indre marked. Det omfatter nå 17 europeiske land der spillereglene er like. Nå er flere EFTA-land for full fart inn i EU. Det endrer ikke på at Norge er en del av markedet. Men det endrer balansen i hele EØS-samarbeidet hvis EFTA-siden skulle bestå av bare Norge, Island og Liechtenstein. Gir det den innflytelsen og sikkerheten vi ønsker når det skal vedtas nye regler i framtiden - at vi står med 4,5 millioner mennesker på den ene siden og EU-landene med 370 millioner på den andre?

Ta hele skogbruket og treforedlingsbransjen som dere kjenner godt her i distriktet. Om Sverige og Finland går med vil EU-landene være selvforsynt med skogsprodukter. På dette området vedtas det regler for handel og tekniske krav til produktene. Tror dere det er uvesentlig for Norge om et selvforsynt EU vedtar regler mens Norge er på utsiden? Må vi ikke regne med at de store skognasjonene Sverige og Finland vil prege EU-vedtak i pakt med egen industris interesser? At de tenker på det som passer best for dem?

Det er ikke toll for disse produktene inn til EU-markedet. Men om vi står utenfor og Sverige går med - da skal vi samtidig passere EUs yttergrense når vi passerer svenskegrensen. Det kan bli mye mer omstendelig enn i dag. Og slike problemer trenger ikke industrien. Svenskegrensen må ikke bli som en fartsdump på vår vei til Europa.

Store deler av treforedlingsbransjen selger for eksport. Da er dette med valuta ganske viktig - at vi vet hva en krone, en mark og en franc er verdt også om noen måneder. Da Sverige devaluerte i 1982 - for ikke å snakke om da den svenske krona stupte i 1992 - ble svenske produkter med ett mye billigere i Europa. Det fikk norske konkurrenter merke - helt uforskyldt. De ble tvunget til å senke prisene for ikke å tape markedsandeler.

Men dere - denne virkeligheten kan landene i Europa gjøre noe med! Det er ingen grunn til å skremme med begreper som felles valuta og en felles sentralbank. For dette handler om å hindre at valutaspekulantene får fritt spillerom. Det handler om at flere europeiske land må ha orden i sin økonomi - uten for stor gjeld - uten for store underskudd og uten høy prisstigning. Dette vil være bra for Norge og for hver enkelt av oss. For går det dårlig ute i Europa - da skal det så mye mer til for at det går bra i Norge.

Vi har sett hvor viktig dette med rentene er. Norske bedrifter har i dag en samlet gjeld på 200 milliarder kroner. Om renten faller med 1 prosentpoeng, betyr det 2 milliarder i lavere utgifter. Det betyr at bedriftene kan bruke mer av det de tjener på investeringer og nye arbeidsplasser.

Også familiene har merket hvor viktig renten er for økonomien. I de siste årene har vi stadig fått melding fra banken om at renten går ned. Det har betydd mye for mange. Ta en familie i etableringsfasen - med lån på 500 000. Om renta faller med 1 prosentpoeng, vil familien spare 3600 kroner etter skatt i året - det er 300 kroner pr. måned. For en familie med samlet inntekt på 300 000 er det faktisk like viktig som en lønnsøkning på 2%.

Blir vi stående utenfor EU må vi regne med at norske renter vil ligge høyere enn om vi er med. Utenfor EU vil det knytte seg større usikkerhet til investeringer i Norge. Utenfor EU vil vi ha mindre innflytelse på en politikk som uansett vil virke også på oss. Et ja til EU er et nei til prisstigning og dyrtid. Det er et ja til et sikrere grunnlag for arbeid og inntekt. Det er et ja til lavere renter, stabile priser og billigere mat for forbrukerne.

**

Til sist vil jeg stoppe litt opp ved det som er viktig for mange; hvor hører Norge hjemme? I hele etterkrigstiden har vi søkt trygghet ved å delta sammen med andre. Gjennom NATO, Nordisk Råd, EFTA og EØS. Vi har ikke valgt å la Norge stå alene. Vi har valgt å være med på å bygge noe nytt. Vi tenkte selv. Men vi la også vekt på hva våre venner og allierte mente.

I dag sier nei-siden at vi skal vaksinere oss mot hva svenskene og finnene måtte gjøre. Men hvor bærer det hen om vi lukker øynene for hva som forandrer seg rundt oss? Tar de feil alle de som mener de vil legge vekt på hva våre naboer gjør?

Hvis Sverige og Finland sier ja - som jeg tror de gjør - kan det oppstå en ny skillelinje i Norden, mellom oss og de andre. Da vil Norges grense til EU gå noen kilometer øst for Hattfjelldal. I dag samarbeider Hattfjelldal med kommuner i Sverige. Vil det være uten betydning om kommunene på den andre siden kommer med og får støtte fra EUs region-samarbeid, mens vi står utenfor?

Tror vi at Norden, Europa og verden blir bedre ved at vi - alene - stiller oss utenfor dette samarbeidet? Er det slik vi nå skal se på landet vårt - som utenforlandet?

Tror vi at et nei er det trygge valget? Nei, la oss gripe denne muligheten vi nå har til å gjøre Nord-Europa gjeldene.

De aller fleste av oss ønsker en framtid tuftet på solidaritet, rettferdighet, arbeid til alle og trygghet for kommende generasjoner. Debatten handler om hvordan vi best virkeliggjør våre visjoner for framtiden. Derfor er vi nå midt inne i en stor samtale landet rundt om hvor Norge hører hjemme - om hva som er det tryggeste og sikreste valget - om hva som er best for landet og for oss som bor her.

Og i den samtalen er vårt budskap klart: I Arbeiderpartiet sier vi ja fordi det gir nye muligheter og større trygghet for Norge.

- Vi sier ja til å være med og bygge en varig fred.
- Vi sier ja til bedre styring over økonomien og et tryggere grunnlag for vår velferd.
- Vi sier ja til nye og større muligheter for næringslivet.
- Vi sier ja til et sterkere og mer forpliktende miljøsamarbeid.
- Vi sier ja til nye muligheter for Norden.

Jeg tror ikke at EU-samarbeidet er løsningen på alle våre problemer. Men jeg er sikker på at vi blir bedre i stand til å møte framtiden om vi er med. For framtiden blir krevende nok om vi ikke også skal møte den alene.

Derfor gir vi det norske folk det råd å stemme ja - fordi ja er å si ja til trygghet. Å stemme ja, er å si ja til å bli med der vi hører hjemme - for Norges skyld.